

Summarium

Narratur de Astyagis nepote, Cyro^{*}, qui occidendus erat propter avi somnium. Is autem traditus est pastori ut eum exponeret. Tamen pastor puerum servavit eumque pro filio suo aluit.

De Cyri ortu et expositione^{**}

Astyages, Medorum rex, per somnium vidit a filia sua vitem enatam, cuius palmitate omnis Asia obumbraretur. *Consulti somniorum interpretes responderunt somnium **nuntiare** ex eadem filia nepotem nasciturum esse, regnumque Astyagis nepotem vi accepturum esse. Hoc responso exterritus, rex filiam suam Cambysi, mediocri viro, in matrimonium tradidit, **ne** nepos nobilis fieret. Sed ne hoc quidem modo somnii metum deposuit: gravidam ad se filiam arcessit, ut sub avi oculis partus necaretur. *Natus infans datur **occidendus** Harpago, regis ministro. Harpago autem *pastori regii pecoris puerum exponendum tradit. Forte eodem tempore et ipsi pastori natus filius erat. Eius igitur uxor, *audita regii infantis expositione, summis precibus rogat **sibi** perferri ostendique puerum. **Cuius** precibus fatigatus, pastor, reversus in silvam, *invenit iuxta infantem canem feminam parvulo ubera praebentem et a feris alitibusque defendentem. *Motus et ipse misericordiam, quam motam etiam canem viderat, *puerum defert ad stabula, eadem cane anxie prosequente. **Ubi** in manum mulier puerum accepit, puer veluti ad notam ei adlusit; tantusque in infante vigor et dulcis risus apparuit, **ut** pastorem ultro rogaret uxor, suum partum pro illo exponeret, permetteretque sibi puerum nutrire. Atque ita, **permutatam** sorte parvulorum, hic pro filio pastoris educatur, ille pro nepote regis exponitur.*******

alitibusque = avibusque

adlusit = risit

*Cyrus est rex Persarum et imperii Persiani conditor; is Medos vicit et eorum potestatem accepit; suo imperio Lydiam, Mesopotamiam, Syriam et Palaestinam iunxit. Darius, ex eius progenie, cum Graecis pugnavit sed apud Marathona profligatus est.

** Verba non usitata post textum explicantur et hoc modo in textu ipso signantur: verbum.

1. Si propone una parafrasi del brano: completala inserendo al posto giusto 8 parole scelte fra quelle elencate dopo il testo (indica il numero nello spazio bianco):

Astyages, Medorum rex, per somnum vidit suam filiam vitem _____, quae omnem Asiam obscurabat. Ergo consuluit _____ qui dixerunt nepotem ex filia natum potentem futurum esse et ei regnum subtracturum esse. Hoc responso territus, filiam suam Cambysi, mediocri viro, in matrimonium tradidit, ne ea nepotem _____ gigneret. Tamen, cum filia paritura esset, ad se eam arcessit, ut nepos mox _____. Harpagus, regis minister, cepit puerum qui necandus erat, tamen eum non necavit sed exposuit. Pastor, cui eodem tempore filius natus erat, eum _____ et de eo cum uxore locutus est. Uxor videre puerum cupivit et pastor, ab _____ precibus fatigatus, in silvam revertit, invenit canem feminam, quae _____ ubera praebebat et motus est misericordiā. Puerum ad uxorem tradidit et ea rogavit _____ eum alere posset pro suo nato. Ergo regis nepos pro filio pastoris altus est.

1.Parere	5.Cepit	9.Nobilem	13.Praebebat
2.Filius	6.Eius	10.Nasci	14.Nobilis
3.Occideretur	7.Occideret	11.Ne	15.Ut
4.Vates	8.Quem	12.Natum	16. Pueru

2. Leggi le seguenti affermazioni riferite al testo e barra la risposta esatta: vero o falso

1. Asyages vidit in somnio filiam suam vitem parientem	V	F
2. Nasciturus Astyagem necaturus est	V	F
3. Astyages non vult filiam in matrimonium tradere	V	F
4. Cambyses, contra Astyagis voluntatem, eius filiam in matrimonium ducit	V	F
5. Cyrus gignitur a Cambyse et Astyagis filiā	V	F
6. Pastoris uxor vult puerum alere, quia filios non habet	V	F
7. Canis feminā puerum alit et ab avibus defendit, priusquam pastor puerum domum ferat	V	F
8. Pastoris uxor infantis vigore et dulci risu capitur	V	F

3. Scegli la risposta esatta fra quelle proposte:

Quis est Cambyses?

- Cambyses est Astyagis filius
- Cambyses est Astyagis gener
- Est vir nobilis, qui Astyagis filiam in matrimonium ducit
- Est vir mediocris qui Astyagis filiam in matrimonium ducere non cupit

Quid facit Astyages post somnum, in quo vitem omnem Asiam obumbrantem vidit?

- a. Filiam suam occidere vult
- b. Consulit vates qui somnium interpretent
- c. Cambysem arcessit quod ei suam filiam in matrimonium dare non vult
- d. Harpagum arcessit et ei nepotem tradit ut eum exponat

Quid facit Astyages cum filia sua gravida est?

- a. Eam in turri includit usque ad partum
- b. Eam occidere vult et ad se arcessit
- c. Eam ad se arcessit quia natum necare vult
- d. Harpagum arcessit ut filiam rapiat et occidat

Cur Astyages Cyrum necare vult?

- a. Quia per somnum eum potentem videt
- b. Quia Cyrus patrem necat et avi regnum vult
- c. Quia somniorum interpretes eius magnitudinem praedicunt
- d. Quia filiam suam punire vult

Cur Harpagus puerum pastor tradit?

- a. Quia vult pastorem eum exponere
- b. Quia vult pastorem eum necare
- c. Quia non vult feras eum laniare
- d. Quia vult pastorem eum alere

Cur pastor in silvam revertit?

- a. Quia Harpagus ex eo petit ut puerum servet
- b. Quia eius uxor ex eo petit ut ei puerum ferat
- c. Quia canem feminam videt et timet ne ea puerum occidat
- d. Quia videt canem feminam pueri ubera praebentem et commovetur

Cur pastoris uxor vult puerum nutrire?

- a. Quia filius suus mortuus est
- b. Quia puerum parvulum et morientem vidit
- c. Quia puer regis filius est
- d. Quia puer ei velut ad matrem risit

Quis nutrit puerum priusquam pastor eum servet?

- a. Canis feminam puerum alit et ab avibus defendit
- b. Astyages filiam eum nutrit
- c. Harpagus puerum alit sed non potest eum servare
- d. Astyages eum alit priusquam pastor eum capiat

4. Scegli la risposta esatta fra quelle proposte:

r. 2: **nuntiare** è:

- a. la forma contratta alternativa di *nutiaverunt*: perfetto terza persona plurale
- b. il predicato di un'infinitiva
- c. un infinito sostantivato

d. un infinito che indica un'azione anteriore a quella della principale

r. 4: **ne** introduce:

- a. una finale
- b. una interrogativa indiretta
- c. una comparativa
- d. una relativa

r. 6: **occidendus** è:

- a. un gerundio
- b. un gerundivo
- c. un participio presente
- d. un participio futuro

r. 9: **sibi** è:

- a. pronome riflessivo terza persona plurale dativo
- b. pronome riflessivo terza persona singolare dativo
- c. pronome riflessivo terza persona plurale ablativo
- d. pronome riflessivo terza persona singolare ablativo

r. 9: **cuius** è:

- a. pronome relativo che introduce una relativa propria
- b. pronome relativo che introduce una relativa circostanziale/impropria
- c. pronome indefinito
- d. nesso relativo

r.12: **ubi** introduci:

- a. un'interrogativa
- b. una principale
- c. una temporale
- d. una causale

r. 14: **ut** introduce:

- a. una finale
- b. una oggettiva
- c. una consecutiva
- d. una relativa

r. 15: **permutatā** è:

- a. un participio perfetto in un ablativo assoluto
- b. un participio perfetto sostantivato
- c. un participio presente in un ablativo assoluto
- d. un participio presente con valore di aggettivo

5. Trasforma le seguenti proposizioni secondo quanto suggerito:

r. 2: *Consulti somniorum interpretes responderunt*

Somniorum interpretes qui _____ responderunt

r. 6: *Natus infans datur occidendus Harpago*

Natus infans datur Harpago ut eum _____

r. 7: *Pastori regii pecoris puerum exponendum tradit*

Pastori regii pecoris puerum tradit, quia vult eum puerum _____

r. 8: *Audita regii infantis expositione*
Cum regii infantis expositio _____

r. 9: *Summis precibus rogat sibi perferri puerum*
Summis precibus rogat ut sibi puer _____

r. 10: *Invenit iuxta infantem canem feminam parvulo ubera praebentem*
Invenit iuxta infantem canem feminam dum parvulo ubera _____

r. 11: *Motus et ipse misericordiā*
Quia et ipse misericordiā _____

r. 11-12: *Puerum defert ad stabula, eadem cane anxie prosequente*
Puerum defert ad stabula cum eadem canis anxie _____

6. Inserisci le parole mancanti, flettendole in modo adeguato nel seguente brano, tratto dal proseguo di quello analizzato (valido e necessario SOLO per il raggiungimento del livello A2):

Puer deinde cum imperiosus inter pastores fuisset, Cyri nomen _____ Mox rex inter ludentes sorte delectus, cum per lasciviam contumaces flagellis cecidisset, a _____ puerorum querela regi delata, indignantibus a servo regio ingenuos _____ servilibus verberibus adfectos. Ille, arcessito _____ et interrogato, cum respondisset, nihil mutato vultu, se fecisse ut regem, admiratus constantiam in _____ somnii responsique revocatur. Atque ita cum et vultus similitudo et expositionis tempora et pastoris confessio convenirent, nepotem _____. Ceterum Harpago, amico suo, infestus in _____ servati nepotis, filium eius _____ epulandumque patri tradidit.

Homo, hominis, m.

Parens, parentis

Ultio, onis, f.

Agnosco, is, agnovi, agnotum, ere

Accipio, is, cepi, ceptum, ere

Memoria, ae, f.

Puer, i, m.

Interficio, is, feci, fectum, ere